

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL

Sabiedriskā labuma biedrība

Delna

SABIEDRĪBA PAR ATKLĀTĪBU

Reģ. nr.: 40008037054

A.Čaka iela 49 – 4

Rīga, LV 1011

T. +371 67285585

F. +371 67285584

E-mail: ti@delna.lv

www.delna.lv

Edgaram Zalānam

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministram

Lāčplēša iela 27,

Rīga, LV-1011

Fakss: 67770479

Rīgā, 2009.gada 15.oktobrī

Nr. 4.4/225

Par Rīgas domes ieceri veidot nodibinājumu "Rīgas tūrisma attīstības birojs"

A.god. Zalāna kungs!

"Sabiedrība par atklātību - Delna" (turpmāk - Delna) lūdz izvērtēt Rīgas domes (turpmāk - RD) ieceri sadarbībā ar *Air Baltic corporation* un Latvijas tūrisma organizācijām veidot nodibinājumu "Rīgas tūrisma attīstības birojs" (turpmāk - Nodibinājums), kurā Rīgas pašvaldībai piederēs 70 balsis un kur Rīgas pašvaldība šogad iegulda 978 455 LVL, savukārt nākamgad iecerējusi tērēt 5 000 000 LVL, lai popularizētu Rīgu. Delna lūdz izvērtēt jaunveidojamā nodibinājuma atbilstību normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem.

Kā noprotams no publiskiem Rīgas domes amatpersonu izteikumiem, pašvaldība Rīgas tēla veidošanai un popularizēšanai piešķirto līdzekļu izlietošanas plānošanai nerīkos publiska iepirkuma konkursu, bet veidos nodibinājumu. To apstiprina RD izpilddirektors atbildes vēstulē Delnai (Nr.1.24.1/RD-09-6223nd, vēstule pielikumā), kā arī 2009.gada 14.oktobra RD Finanšu un administrācijas lietu komitejā apstiprinātais lēmumprojekts "Par nodibinājuma "Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs" dibināšanu". Šī nodibinājuma darbību regulēs Biedrību un nodibinājumu likums.

Vēlamies norādīt, ka Biedrību un nodibinājuma likuma 1.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka šī likuma mērķis ir veicināt biedrību un nodibinājumu darbību un to ilgtermiņa attīstību, kā arī sekmēt demokrātiskas un pilsoniskas sabiedrības nostiprināšanu un šā likuma 2.panta pirmā daļa paredz, ka nodibinājums ir mantas kopums, kurš nodalīts dibinātāja noteiktā mērķa sasniegšanai, kam nav peļņas gūšanas rakstura. Taču nodibinājuma "Rīgas tūrisma attīstības birojs" statūti nosaka, ka "nodibinājuma mērķis ir tūrisma attīstīšana Rīgā un Rīgas tūrisma iespēju popularizēšana saskaņā ar Nodibinājumam noteiktajiem uzdevumiem". (Statūtu projekta 1.2. pants). Savukārt Statūtu 1.3. pants nosaka: "Mērķa īstenošanai Nodibinājums veic šādus uzdevumus:

1.3.1. veic mārketinga un pārdošanas aktivitātes dažādām mērķauditorijām, lai palielinātu tūristu skaitu, viņu uzturēšanās ilgumu, izdevumu apjomu un apmierinātību ar uzturēšanos Rīgā;

1.3.2. veic starptautisku sadarbību Rīgas tēla popularizēšanai, kā tūrisma galamērķim;

1.3.3. izveido vienotu Rīgas tūrisma informācijas sistēmu;

1.3.4. veic publiskā un privātā sektora sadarbības optimizāciju;

1.3.5. izveido daudzveidīgu un konkurētspējīgu Rīgas tūrisma produktu, atbilstošu tūristu vajadzībām sadarbībā ar privāto sektoru.

1.3.6. veic citus uzdevumus, kas ir nepieciešami Nodibinājuma mērķa sasniegšanai."

Līdz ar to Nodibinājuma pamatdarbība saistīta ar komercsektoram raksturīgām

aktivitātēm, ko apliecina arī amatpersonu publiskie izteikumi (pielikumā paziņojums preseai par 1.oktobra pasākumu, kurā tiek prezentēts zīmols LIVE RIGA), tādējādi ir izvērtējams Nodibinājuma dibināšanas tiesiskums statūtos minēto uzdevumu izpildei.

Tāpat, saskaņā ar Biedrību un nodibinājuma likuma 3.pantu nodibinājums iegūst juridiskās personas statusu ar brīdi, kad tiek ierakstīts biedrību un nodibinājumu reģistrā. Līdz ar to Rīgas dome zaudē pilnvērtīgas un efektīvas kontroles iespējas pār nodibinājumu, tai skaitā finanšu izlietojumu un izvirzīto rezultātu sasniegšanu, kā arī Nodibinājuma likvidācijas gadījumā zaudē ieguldītos līdzekļus.

Vēlamies norādīt, ka pašvaldības pienākums ir nodrošināt uzraudzību pār piešķirtā finansējuma atbilstošu izlietojumu un izvirzīto mērķu sasniegšanu. Labas pārvaldības princips pieprasa efektīvu un reālu valsts pārvaldes kontroli pār to, kā atsevišķas institūcijas īsteno savu kompetenci un vai pārvaldes procesā maksimāli tiek ievērotas sabiedrības intereses. Lai kontrole atbilstu labas pārvaldības principam, ir nepieciešams, lai gan normatīvais regulējums, gan arī kontroli īstenojošo institūciju prakse nodrošinātu īstenojamajai kontrolei visaptverošu raksturu, pastāvīgumu (sistemātiskumu), efektivitāti un atklātību. Kā norāda E.Levits, viens no konstitucionālo tiesību ekspertiem, tiesiska valsts atšķiras no citām (totalitārām, autokrātiskām) valsts iekārtām arī ar to, ka tā principā pieļauj iespēju, ka publiskās varas nesēji var kļūdīties, ka tie apzinīgi vai neapzinīgi var rīkoties prettiesiski. Tādēļ tiesiskai valstij ir jārada aptverošus un efektīvus kontroles mehānismus, lai šādas kļūdas un prettiesiska darbības iespējas vai vismaz sekas novērstu vai samazinātu līdz minimumam. Ja šādu mehānismu nav vai tie ir neefektīvi, tad tiesiska valsts ir organizēta kļūdaini.¹

Lūdzam izvērtēt Nodibinājuma atbilstību normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem.

Papildus, ievērojot minēto Rīgas domes precedentu, kā arī to, ka Biedrību un nodibinājumu likuma mērķis nebija regulēt publiskus nodibinājumus, par ko liecina likuma 12.pants, lūdzam izvērtēt iespēju grozīt likuma "Par pašvaldībām" regulējumu attiecībā uz pašvaldību nodibinājumiem, vai nu konkretizējot to veidošanas kārtību, nosacījumus, uzraudzību, vai arī, izslēdzot 21. panta pirmās daļas 8.punktu un ar to saistītās tiesību normas. Pašreizējais regulējums rada iespēju apiet Publiskā iepirkuma likumu, brīvas konkurences principus, rada augstu dienesta stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas un pašvaldības līdzekļu nelietderīgas izmantošanas risku.

Cieņā,

Aiga Grišāne,
direktora p.i.

---

¹ Levits E. Valsts pārvaldes iekārtas likuma koncepcija. Latvijas Vēstnesis, 2002, 26.oktobris, Nr.95.